

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra politologie a evropských studií
<http://kpes.upol.cz>

SLOVENSKÝ POLITICKÝ SYSTÉM

SYLABUS PREDMETU

(KPE/SPS) ZS 2018/2019

PREDNÁŠKY: pondelok 13:15 - 14:00 (KB 2.31)

SEMINÁRE: pondelok 14:00 - 14:45 (KB 2.31)

PREDNÁŠAJÚCI: Ľubomír Zvada (lubomir.zvada01@upol.cz)

KONZULTAČNÉ HODINY: utorok 13:15-14:30

I. Ciele kurzu a jeho postavenie v rámci programu KPES

Predmet s názvom Slovenský politický systém (KPE/SPS) je jednosemestrálny kurz, ktorý jeho poslucháčov oboznámi s vývojom politického systému Slovenskej republiky. Kurz je koncipovaný tak, aby študentom predstavil všetky dôležité momenty slovenských politických dejín - teda od formovania prvých politických myšlienok v druhej polovici 19.storočia, až do súčasnosti. Dôležitý akcent bude kladený na slovenské politické reálie a vývoj politického systému po r. 1993. Kurz je určený všetkým študentom, ktorí sa chcú dozvedieť viac o slovenskom volebnom a straníckom systéme, súčasnom politickom dianí na Slovensku, zahranično-politických postojoch Slovenskej republiky ku kľúčovým otázkam medzinárodnej politiky, či súčasných trendoch slovenskej politiky. Syllabus predmetu a témy diskutované počas prednášok a seminárov vhodne dopĺňujú ostatné predmety vyučované na KPES, predovšetkým potom KPE/VČPS, ale aj iné, napr.: KPE/VPSE1,VPSE2, či KPE/TAP.

II. Spôsob výuky

Výuka prebieha formou nepovinných prednášok a povinných seminárov. Výklad vyučujúceho je doplnený o samo štúdium študenta vo forme doplňujúcej čteny, ktorá poslucháčom kurzu podrobnejšie predstaví parciálne otázky diskutované na prednáškach a seminároch. Semináre tematicky nadväzujú na prednášky a ich cieľom je prehĺbenie znalostí študenta v danej problematike prostredníctvom diskusie na základe vopred vybranej povinnej čteny. Aktívna účasť na seminári, orientácia v danej problematike vychádzajúca z dôkladného naštudovania textu, je jednou zo zásadných podmienok pre absolvovanie kurzu KPE/SPS.

III. Požiadavky na ukončenie kurzu

(A) Účasť na výuke:

Prednášky sú nepovinné, ale ich obsah bude súčasťou záverečnej examinácie, preto sa študentom odporúča navštevovať ich. Seminára sú povinné a povolené sú **maximálne 2 absencie**. K úspešnému absolvovaniu kurzu SPS sa od študentov vyžaduje aktívna účasť v seminárnej diskusii.

(B) Záverečná examinácia:

Kurz SPS bude examinovaný formou záverečného testu, ktorý bude vedený formou zavretých otázok s možnosťou jednej správnej odpovede. Test bude čerpať z informácií, ktoré budú súčasťou prednášok, seminárnej čerby a povinnej čerby.

IV. Obsah kurzu

Legenda: Prednáška (P); Seminár (S); Povinná čerba (PČ)

1. týždeň (17.9.2018)

Výuka sa vzhľadom k zahájeniu ak. r. 2018/2019 nekoná.

2. týždeň (24. 9. 2018)

(P): OD ŽIADOSTÍ SLOVENSKEHO NÁRODA K MARTINSKEJ DEKLARÁCII

(S): K POČIATKOM MODERNEJ SLOVENSKEJ POLITIKY

(PČ): Oboznámenie sa so sylabom predmetu KPE/SPS

3. týždeň (1. 10. 2018)

(P): ČSR 1918-1938 A „SLOVENSÁ OTÁZKA“

(S): IDEA ČECHOSLOVAKIZMU VS. SLOVENSÁ NACIONALIZMUS

(PČ): Pekník, Miroslav. 2010. „T.G.Masaryk a slovenská politika pred vznikom Česko-Slovenska.“ *Studia Politica Slovaca*. 3 (1): 87-100.

4. týždeň (8. 10. 2018)

(P): SLOVENSÁ REPUBLIKA 1939-1945

(S): CHARAKTER A POVAHA ĽUDÁCKEHO REŽIMU

(PČ): Kamenec Ivan. 2000. *Hľadanie a blúdenie v dejinách*. Bratislava: Kalligram. str. 138-151 + ďalšia ľubovoľná kapitola podľa záujmu z toho istého diela.

5. týždeň (15. 10. 2018)

(P): SLOVENSÁ KOMUNIZMUS

(P): NEŽNÁ REVOLÚCIA '89 A OBDOBIE ČSFR 1989-1993

(PČ): Marušiak, Juraj. 2008. „The Normalisation Regime and Its Impact on Slovak Domestic Policy after 1970.“ *Europe-Asia Studies*. 60 (10): 1805-1825.

Gál Fedor. 1992. *Dnešní krize Česko-Slovenských vztahů*. Praha: SLON. (str. 20-40).

6. týždeň (22. 10. 2018)

(P): SLOVENSÁ REPUBLIKA 1993 A JEJ ZÁKLADNÉ KOMPONENTY

(P): ÚZEMNO-SPRÁVNE ČLENENIE, VOLEBNÝ SYSTÉM, STRANÍCKY SYSTÉM

(PČ): Výber podľa individuálneho uváženia študenta.

7. týždeň (29. 10. 2018)

(P): „NATION STATE BUILDING“ - SLOVENSKO V OBDOBÍ TRANZÍCIE

(S): OBDOBIE TZV. „MEČIARIZMU“

(PČ): Houghton, Tim. 2001. „HZDS: The Ideology, Organisation and Support Base of Slovakia's Most Successful Party.“ *Europe-Asia Studies*. 53 (5): 745-769.

Šipulová Katarína, Hloušek Vít. 2012. „Rozdielne cesty tranzitívnej spravodlivosti - prípady Českej republiky, Slovenska a Poľska.“ *Středoevropské politické studie*. 14 (1): 55-89.

8. týždeň (5. 11. 2018)

(P): SLOVENSKO NA CESTE K MEDZINÁRODNÉMU SPOLOČENSTVU

(S): SLOVENSKÉ ČLENSTVO V EU A NATO

(PČ): Pridham, Geoffrey. 2002. The EU's Democratic Conditionality and Domestic Politics in Slovakia: Mečiar and Dzurinda Governments Compared. *Europe-Asia Studies*. 54 (2): 203-227.

9. týždeň (12. 11. 2018)

(P): TRANSFORMÁCIA ĽAVICOVÝCH SÍL – FENOMÉN STRANY SMER-SD

(S): BLUDNÉ CESTY SOCIÁLNEJ DEMOKRACIE NA SLOVENSKU

(PČ): Marušiak, Juraj. 2006. Fenomén strany Smer: medzi „pragmatizmom“ a sociálnou demokraciou. *Středoevropské politické studie*. 8 (1): 19-55.

10. týždeň (19. 11. 2018)

(P): SR A PRAVICOVÝ EXTRÉMIZMUS

(S): KTO A PREČO VOLÍ ĽSNS?

(PČ): Gregor, Kamil. 2015. „Who are Kotleba's Voters? Voters' Transitions in the Banská Bystrica Region in 2009 - 2014.“ *Sociologia*. 47 (3): 235-252.

Kluknavská Alena, Smolík Josef. 2016. „We hate them all? Issue adaptation of extreme right parties in Slovakia 1993-2016.“ *Communist and Post-Communist Studies*. 49 (4): 335-344. Dostupné z: https://ac.els-cdn.com/S0967067X1630040X/1-s2.0-S0967067X1630040X-main.pdf?_tid=91761098-7118-4e6a-aaa1-5ff0b83b65ab&acdnat=1537440949_a0075e77bad9e003b1d2abe3fa0fb773

11. týždeň (26. 11. 2018)

(P): PRIAMA DEMOKRACIA A SLOVENSKÁ SKÚSENOSŤ

(S): REFERENDUM V PRAXI

(PČ): Láštík Erik. 2011. *V rukách politických strán: referendum na Slovensku 1993-2010*. kap. 7 (str. 113-128).

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kpol/Publikacie/Publikacie/Las tic_V_rukach_politickyh_stran.pdf

12. týždeň (3. 12. 2018)

(P): SÚČASNÉ TRENDY SLOVENSKEJ POLITIKY

(S): QUO VADIS SLOVENSKO?

(PČ): Žúborová Viera, Borárosová Ingrid. 2017. „The Myth of the Angry Voters: Parliamentary Election in Slovak Republic“ *Slovak Journal of Political Sciences*. 17 (1): 34-48. Dostupné z: <http://spr.fsvucm.sk/wp-content/uploads/2015/10/34-48.pdf>;

Gyárfášová Oľga. 2018. „The Fourth Generation: From Anti-Establishment to Anti-System Parties in Slovakia.“ *New Perspectives*. 26 (1): 109-135. Dostupné z: <http://perspectives.iir.cz>

Beblavý Miroslav, Sičáková-Beblavá Emília. 2014. „The Changing Faces of Europeanisation: How Did the European Union Influence Corruption in Slovakia Before and After Accession?“ *Europe-Asia Studies*. 66 (4): 536-566.

13. týždeň (10. 12. 2018) – zápočtový týždeň

(P+S): SUMARIZUJÚCA HODINA A ŠIRŠIA DISKUSIA NAD VYBRANÝMI OTÁZKAMI SLOVENSKEJ POLITIKY

(PČ): Individuálna voľba študenta. Text, ktorý načíta, krátko predstaví a stane sa súčasťou širšej seminárnej diskusie.

V. Literatúra a užitočné zdroje

Povinná literatúra:

Kováč, Dušan. 2011. *Dějiny Slovenska*. Praha: NLN - (od 7.kapitoly!)

Doporučená literatúra:

Belko, Marián, Havlík Vlastimil, Sedlár Jaromír a Kopeček Lubomír (eds.). 2003. *Od Mečiara k Dzurindovi: Slovenská politika a politický systém v prvém desetiletí samostatnosti*. Brno: Masarykova Univerzita.

Broklová, Eva. 1992. *Československá demokracie: politický systém ČSR 1918-1938*. Praha: SLON.

Fiala, Petr a Herbut Ryszard. 2003. *Středoevropské systémy politických stran: Česká republika, Maďarsko, Polsko a Slovensko*. Brno: Masarykova univerzita.

Gál Fedor. 1992. *Dnešní krize Česko-Slovenských vztahů*. Praha: SLON.

Gyarfášová, Olga, Mesežnikov, Grigorij (eds.). 2004. *Vláda strán na Slovensku: skúsenosti a perspektívy*. Bratislava, IVO.

Hlinčíková Miroslava, Mesežnikov Grigorij (eds.). 2016. *Otvorená krajina alebo nedobytná pevnosť?* Bratislava: IVO

Kamenec, Ivan. 1992. *Slovenský štát (1939-1945)*. Praha: Anomal.

Kamenec, Ivan. 2000. *Hľadanie a blúdenie v dejinách*. Bratislava: Kalligram.

Kopeček, Lubomír. 2006. *Demokracie, diktatury a politické stranictví na Slovensku*. Brno: CDK.

Kubát, Michal. 2003. *Postkomunismus a demokracie: politika ve středovýchodní Evropě*. Praha: Dokořán.

Lidák J. – Koganová, V. – Leška, D. 1999. *Politické strany a hnutia na Slovensku po roku 1989*. Bratislava: Ekonóm.

Šimečka, Milan. 1992. *Kruhová obrana*. Bratislava: Archa.

Wolchik L. Sharon (ed.). 2008. *Central & East European Politics: From Communism to Democracy*. Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.

Užitočné zdroje:

<http://www.tasr.sk> Tlačová agentúra SR

<https://slovak.statistics.sk> Štatistický úrad SR

<https://spectator.sme.sk> The Slovak Spectator

<https://www.sme.sk> SME

<https://dennikn.sk> Denník N

<https://www.postoj.sk> Postoj

<https://euractiv.sk> portál EU

<http://www.sfpa.sk> Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku

<http://www.visegradgroup.eu/main.php> SR a Vyšehradská štvorka